Lieta Nr. C20-1131/16/12

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Liepājā, 2016.gada 19.aprīlī

Liepājas tiesa tiesnese M.Jansone rakstveida procesā izskatīja civillietu maksātnespējīgās akciju sabiedrības „Liepājas Metalurgs" administratora Haralda Velmera maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par naudas piedziņu un

k o n s t a t ē j a:

prasītājs maksātnespējīgās akciju sabiedrības „Liepājas Metalurgs" administrators Haralds Velmers (turpmāk – MSIA „Liepājas Metalurgs") iesniedzis Liepājas tiesā maza apmēra prasību pret atbildētāju /pers. B/ par EUR 626,02 piedziņu. Prasība pamatota uz Civillikuma 2389., 2390.pantu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītāja administrators prasītāja maksātnespējas procesā pieņēma lēmumu veikt parādnieka prioritāro kreditoru (tajā skaitā, darbinieku) prasījumu segšanu un 2015.gada 12.augustā veica izmaksas parādnieka bijušajiem darbiniekiem pieteikto un atzīto kreditoru prasījumu apmierināšanai.

Saskaņā ar atbildētāja parakstīto un prasītāja administratoram iesniegto kreditora prasījuma pieteikumu atbildētāja prasījuma apmērs (neto) bija LVL 752,52 jeb EUR 1070,74. Pēc izmaksu veikšanas no darbinieku prasījumu garantijas fonda līdzekļiem LVL 135,74 jeb EUR 193,14; 2.maksājums EUR 209,30, ko veica Maksātnespējas administrācija, atlikušais nesegtais prasījums bija EUR 668,30. Veicot aprēķinu saskaņā ar normatīvajiem aktiem, tika aprēķināts, ka darbinieka prasījuma segšanai tiks izmaksāti naudas līdzekļi EUR 626,03 apmērā. Atlikušajā prasījuma daļā par summu EUR 42,27, ko veido kompensācija par neizmantoto atvaļinājumu, prasījums tiks saglabāts kreditoru prasījumu reģistrā kā nenodrošinātais prasījums un tiks segts Maksātnespējas likuma noteiktajā kārtībā.

Sistēmas kļūdas dēļ, veicot maksājumu, atbildētājam kļūdaini tika pārskaitīti naudas līdzekļi EUR 1252,05 apmērā, kas ir par EUR 626,02 vairāk, nekā atbildētājam pienākas, līdz ar to naudas līdzekļus EUR 626,02 atbildētājam ir pienākums atmaksāt atpakaļ prasītājam. Atbildētājam lūgums veikt kļūdaini pārmaksāto naudas līdzekļu atmaksu tika izteikts, nosūtot paziņojumu ierakstītā pasta sūtījumā.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{21} pantu, atbildētājam ierakstītā pasta sūtījumā uz deklarētās dzīvesvietas adresi /adrese A/, nosūtīts prasības pieteikums paskaidrojumu sniegšanai līdz 2016.gada 22.februārim. Atbildētājs paskaidrojumus atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{23} pantam nav sniedzis, tiesas sūtītie dokumenti atgriezti Liepājas tiesā.

Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmā daļa noteic, ja tiesa neizskata lietu tiesas sēdē saskaņā ar šā likuma 250.^{26} pantu, lietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiesas kancelejā varēs saņemt sprieduma norakstu, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Datums, kad sprieduma noraksts ir pieejams tiesas kancelejā, uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu.

Pusēm nosūtīts paziņojums saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmo daļu, norādot, ka sprieduma norakstu varēs saņemt 2016.gada 19.aprīlī Liepājas tiesas kancelejā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{1} panta otro daļu tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi, un no pasta dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu. Prezumpciju, ka dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no to izsūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu, [..], adresāts var atspēkot, norādot uz objektīviem apstākļiem, kas neatkarīgi no viņa gribas bijuši par šķērsli dokumentu saņemšanai norādītajā adresē.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka atbildētājam par tiesā iesniegto prasību un sprieduma pieejamības datumu ir paziņots Civilprocesa likuma 56.^{1}panta pirmās daļas 3.punktā noteiktajā kārtībā, kas noteic, ka uzskatāms, ka personai ir paziņots par tiesas sēdi un dokumenti izsniegti septītajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta paziņojumu.

Novērtējusi rakstveida pierādījumus lietā un apsvērusi prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnībā.

Ar 2013.gada 12.novembra Liepājas tiesas spriedumu pasludināts AS „Liepājas Metalurgs" maksātnespējas process un par maksātnespējas procesa administratoru iecelts Haralds Velmers.

Prasība celta pret atbildētāju kā bijušo uzņēmuma darbinieku, norādot, ka sistēmas kļūdas dēļ atbildētāja pieteiktā kreditora prasījuma EUR 626,03 vietā no uzņēmuma konta bez pamata samaksāta divreiz lielāka summa EUR 1252,05 apmērā.

Civillikuma 2389.pants noteic, ja kādam ir bez jebkāda pamata kāds priekšmets no otra mantas, tad to var no viņa atprasīt. Attiecībā uz šādu atprasījumu nav nekādas nozīmes, vai tāda priekšmeta iegūšanai nav bijis pamata no paša sākuma, jeb vai pamats, kas agrāk ir bijis, vēlāk atkritis. Savukārt Civillikuma 2390.pants noteic, ka par atprasījuma priekšmetu ir spēkā 2376.-2380.panta noteikumi.

Gan judikatūrā, gan civiltiesību doktrīnā, skaidrojot Civillikuma 2389.panta piemērošanas aspektus, ir atzīts, ka atprasījums jebkāda pamata trūkuma dēļ ir iespējams šādos gadījumos: 1) ja izpildījums ir izdarīts uz spēkā neesoša tiesiska darījuma pamata vai vispār bez jebkādas izpildījuma devēja un izpildījuma saņēmēja norunas par tiesisku attiecību nodibināšanu; 2) ja atprasāmais priekšmets ir nonācis atbildētāja mantā nevis ar prasītāja dotu izpildījumu, bet gan citādā veidā.

Turklāt prasītājam ir jāpierāda atprasāmā priekšmeta sākotnējā atrašanās viņa mantā un tas, ka šis priekšmets atrodas atbildētāja mantā bez tiesiska pamata *(skat. Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 14.februāra spriedumu lietā Nr.SKC-66/2007, Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 5.aprīļa spriedumu lietā SKC-121/2013; Augstākās tiesas 2015.gada 30.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC-132/2015; Latvijas Republikas Civillikuma komentāri: Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K. Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā.-R.: Mans īpašums, 1998, 665.Ipp.).*

Atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajai daļai, katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Savukārt Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa noteic, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

To, ka atprasāmais priekšmets sākotnēji atradies prasītāja mantā, pierāda prasības pieteikumam pievienotais AS „Citadele banka" algas maksājuma dokuments, no kura redzams, ka 2015.gada 12.augustā no prasītāja AS „Liepājas Metalurgs" konta uz atbildētāja kontu pārskaitīti EUR 1252,05 (lietas 15.lapa).

No lietas materiāliem izriet, ka atbildētājs ir sastāvējis darba tiesiskajās attiecībās ar prasītāju no 2001.gada 12.septembra līdz 2013.gada 14.novembrim. Sakarā ar uzņēmuma maksātnespējas procesa pasludināšanu atbilstoši Maksātnespējas likuma prasībām atbildētājs ir pieteicis kreditora prasījumu par atlīdzības par neizmaksāto darba samaksu EUR 33,88 (LVL 23,81), ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu neto EUR 283.85 (LVL 199,49) un atlaišanas pabalstu neto EUR 753.01 (LVL 529,22) piedziņu, kopā EUR 1070,74 (LVL 752,52) (lietas 8.-8.lapa).

Ar 2013.gada 23.decembra lēmumu Nr.76 administrators atzinis atbildētāja kreditora prasījumu EUR 1070,74 (LVL 752,52) apmērā (lietas 9.-10.lapa). Minētais lēmums ir spēkā esošs, pierādījumi, ka tas būtu pārsūdzēts lietā nav iesniegti.

Maksātnespējas administrācija atbilstoši likuma „Par darbinieku aizsardzību darba devēja maksātnespējas gadījumā" un Ministru kabineta 2011.gada 27.decembra noteikumu Nr.995 „Maksātnespējīgo darba devēju darbinieku prasījumu apmierināšanas un administratora atlīdzības izmaksas kārtība" prasībām 2014.gada 29.janvārī pieņēmusi lēmumu Nr.1-22/29 par darbinieku prasījumu apmierināšanu, saskaņā ar kuru atbildētājam piešķirts atlaišanas pabalsts EUR 193,14 (LVL 135,74) (lietas 11.-12.lapa). Tāpat 2014.gada 26.februārī Maksātnespējas administrācija pieņēmusi lēmumu Nr.1-22/400 par darbinieku prasījumu apmierināšanu, saskaņā ar kuru atbildētājam izmaksāti naudas līdzekļi EUR 209,30 (LVL 147,10) (lietas 13.-14.lapa). Atbildētājs nav apstrīdējis, ka minētās summas no garantiju fonda ir saņēmis.

Ņemot vērā atzīto atbildētāja kreditora prasījumu EUR 1070,74, atņemot Maksātnespējas administrācijas veikto izmaksu no darbinieku prasījumu garantijas fonda līdzekļiem EUR 402,44, atlikušais nesegtais darbinieka prasījums bija EUR 668,30.

Atbilstoši Maksātnespējas likuma 118.panta trešās daļas 2.punktam summa EUR 42.27 apmērā saglabāta prasītāja kreditoru prasījumu reģistrā kā nenodrošinātais prasījums.

Tiek konstatēts, ka prasītājs atbildētājam izmaksājis EUR 1252,05, kas ir par EUR 626,02 vairāk nekā atbildētājam pienākas un kuru atbildētājam nebija likumīgs pamats saņemt, līdz ar to tiesa atzīst, ka pārmaksātā summa EUR 626,02 apmērā atrodas pie atbildētāja bez jebkāda tiesiska pamata.

Vienlaicīgi tiesa nekonstatē, ka pušu starpā būtu kādas citas saistības vai tiesas nolēmums, kas juridiski pamatotu un attaisnotu konkrēto prasītājam piederošo naudas līdzekļu atrašanos atbildētāja mantā.

Tāpat tiesa ņem vērā, ka darba tiesiskās attiecības starp pusēm vairs nepastāv, prasītājam nav iespējas piedzīt no darba tiesiskajām attiecībām izrietošo pārmaksāto summu, pamatojoties uz Darba likuma normām.

Atbilstoši Maksātnespējas likuma normām administratoram ir pienākums kreditoru interesēs veikt tiesiskas darbības parādnieka mantas atgūšanai.

Pirms prasības iesniegšanas tiesā, 2015.gada 13.augustā, 3.septembrī un 12.novembrī, prasītājs ierakstītā pasta sūtījumā nosūtījis atbildētājam paziņojumu par kļūdaini veiktā maksājuma atgriešanu, lūdzot labprātīgi atmaksāt kļūdaini pārskaitītos naudas līdzekļus EUR 626,02 brīdinot, ka pretējā gadījumā tiks celta prasība tiesā par piespiedu piedziņu (lietas 16.-23.lapa).

Tiesa uzskata, ka ir pierādīts, ka atbildētājam izmaksātie naudas līdzekļi EUR 626,02 apmērā pieder prasītājam un, ka tie pie atbildētāja atrodas bez tiesiska pamata.

Civilprocesa likuma 10.pants noteic, ka puses savas civilprocesuālās tiesības realizē sacīkstes formā. Atbildētājs prasību nav apstrīdējis, pierādījumus par naudas atgriešanu atbilstoši Civillikuma 1838.pantam nav iesniedzis.

Ņemot vērā iepriekš minēto, prasība ir pamatota un apmierināma.

Prasītājs, iesniedzot prasību, no tiesas izdevumu samaksas atbrīvots saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 10.punktu.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa noteic, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunktu un 35.panta pirmās daļas 3.punktu valsts nodeva EUR 93,90 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 8,70 piedzenami no atbildētāja par labu valstij.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189., 190., 192., 193., 199., 204.^{1}, 250.^{25}, 250.^{27}pantu, tiesa

n o s p r i e d a:

prasību apmierināt pilnā apmērā.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu maksātnespējīgajai akciju sabiedrībai „Liepājas Metalurgs", reģistrācijas Nr.40003014197, EUR 626,02 (seši simti divdesmit seši un 2/100), maksājumus veikt AS „Citadele banka" kontā Nr.LV83PARX0000004670019.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu EUR 93,90 (deviņdesmit trīs un 90/100) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 8,70 (astoņi un 70/100).

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu – 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt divdesmit dienu laikā Kurzemes apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Liepājas tiesā.

Tiesnese: (personiskais paraksts) M.Jansone